

Hiperaktív gyerekek

Hivatalos statisztikák szerint az Egyesült Államokban 1 400 000 olyan gyermek él, aki a „szétszórt figyelem tünetének” nevezett betegségben szenved. Ennek megnyilvánulásai: a gyerek képtelen követni a tanár magyarázatát, nagy nehézséget jelent számára, ha néhány percig összpontosítania kell valamire, hiperaktív vagy ideges. E tüneteket több mint ötven éve próbálják olyan gyógyszerekkel kezelni, amelyeknek a célja mindenekelőtt a túlzott aktivitás csökkentése.

Az Egyesült Államok Oktatási Minisztériumának vizsgálatai szerint a gyógyszeres kezelés nem elegendő, feltétlenül szükség van a segítségnyújtás egyéb módjaira is.

A szétszórt figyelem tüneteitől szenvedő diákok jelen lehetnek a tanórakon, részt vehetnek a normál osztályok munkájában, de a többi gyerekekhez képest nagyobb figyelmet kell

fordítani rájuk. Tanácsos őket a tanárhoz minél közelebbre ültetni, ha lehetséges, olyan nyugodt diákok mellé, akiktől tanulhatnak, s akik pozitív irányban befolyásolhatják őket. Együttműködő megnyilvánulásaitak feltétlenül jutalmazni kell. Hasznos, ha egy részletes tervezet formájában tudatosítják bennük, hogy mi az, amit várnak tőlük mind a magatartási formák, mind pedig tudásanyag tekintetében. Ezt a hiperaktív gyerekek mintegy útmutatónak, mércének tekinthetik.

A tünetegyüttes megoldatlan vitákat is kavart, mivel bármelyik gyerekről, aki „kilóg a sorból”, könnyű azt állítani, hogy a fenti betegségben szenved. Még az is előfordult, hogy teljes osztályokat akartak bevonni ilyesfajta felzárkózási programba, mígnem aztán megfontoltabb vélemények alapján sikerült leállítani a drága és az egészséges gyerekek esetében felesleges pszichológiai kísérletezést. *(El País)*

Vörös veszély

Az úgynevezett *vörösár* gyakran előforduló jelenség a Föld területén. Mérgező algák alkotják ezeket a felhőket, amelyek vörösre, barnára vagy zöldre színezik a tengert, és képesek megölni a halakat, a madarakat, a bálnákat, a delfineket, a fókákat, sőt, néha még az embereket is. A tudósok most arra találtak bizonyítékot, hogy a vörösárak már 3 millió évvel ezelőtt is megmérgezték a tengeri élővilágot.

A Floridai Természettudományi Múzeum kutatói a Floridai-öböl partjai mentén 1989-ben több mint százharminc kormoráncsontvázat tartalmazó ősmaradványleletet találtak. Ezek az élőlények valamennyien 2-2,5 millió évvel ezelőtt pusztultak el, a pliocén időszak során. A tragikus esemény éppúgy tarthatott száz évig, mint egyetlen napig. Csak közvetett bizonyítékok utalnak a gyilkos kiletére, de a múzeum kutatói arra gyanakszanak, hogy vörösár ölte meg a madarakat.

Az algapopulációk, akár jóindulatúak, akár mérgezőek, majdnem mindenhol robbanásszerűen el tudnak szaporodni. Az algavirágzás azonban gyakoribb azokon a területeken, ahol a tavaszi szelek tengeráramlatokat hoznak létre a partvonalak közelében, s ezek az aljzatvizet a felszín

felé nyomják, majd nagy mennyiségben szállítják a télen leülepedett tápanyagokat a felszín közelében élő algáknak.

Abban az esetben, ha nem mérgező algák burjánzanak, ezek egy tápláléklánc-reakciót indítanak el. A parányi állatok az algákat eszik, a nagyobb állatok elfogyasztják a kisebbeket, és odavonzzák a területre a halak, a madarak és a tengeri emlősök népes táborát. Amikor azonban mérgező algatenyészet virágzik, a mérge az egész táplálékláncon keresztül áramlik, és számos faj tömeges kihalását okozza.

A floridai ősmaradványok az életnek ilyen sokszínű bőségét és annak hirtelen elmúlását fedik fel, jelezve, hogy egy hidegvízi felszálló rendszer létezett ezen a területen a késő pliocén korban.

A kihalás és a vörösár összefüggésének talán a legmeggyőzőbb bizonyítéka a fossziliatartalmú üledékekben ezerszámra megtalálható pici, páncélozott gömbök jelenléte. Ezek a gömbök apró héjacsok, amelyek az algákat védik, miközben azok a tenger aljzatán hevernek, a megfelelő időpontra várva, hogy feléledjenek téli álmukból. Fél kilogramm üledék átszitálásával 50 mikron szélességű gömböcskék tízezreit találták a kutatók. *(Earth)*

röviden

AZ ÉLET ÉS TUDOMÁNY
ÉS A PETŐFI RÁDIO GORDIUSZ MŰHELYÉNEK
ÖSSZEÁLLÍTÁSA

● **JÓ A JUPITER-SZONDA.** A Galileót 1989 októberében indították útnak a Jupiter felé. A legutóbbi műszerpróbát huszonhét hónappal ezelőtt végezték, s most azért tartottak újabb vizsgálatot, mert az űrszonda december 7-én eléri a bolygót. A Jupiter légkörébe való leszállás minden idők legnehezebb űrművelete lesz, s első ízben végez ott műszer méréseket felhőkről, szelekről és más jelenségekről.

* **MÉRÜLÉSI REKORD.** Merülési világcsúcsot állított fel egy távirányítású japán mélytengeri szonda a nyugat-csendes-óceáni Mariana-árokban. A Kaiko – a jelenleg működő egyetlen mélytengeri szonda – az ároknak egy 10 911 méter mélységű pontján, az úgynevezett Challenger-hasadéokban landolt. A felszínre juttatott képeken kisebb halak is láthatók, megerősítve azt a föltevést, hogy bizonyos fajok ilyen mélységben is képesek megélni.

● **KEROZINSZIVÁRGÁS AZ ARTISZ VIZEIN.** 1800 tonnányi kerozin szivárgott ki egy befagyott kikötő jegére a Kara-tengeren, Oroszország északi, sarkköri vidékén egy üzemanyag-vezeték megrepedése miatt.

* **VÉDETT LESZ A GELLÉRT-HEGY.** Mintegy hat évig tartó szakmai egyeztetés után most döntenek arról, hogy a világörökségként nyilvántartott érték természetvédelmi terület legyen. A Gellért-hegy Dunára néző tömbjének – a Hegyalja út, a Kelenhegyi út és a Gellért rakpart közötti résznek – a barlangokon kívül nagy értéke, hogy hazánkban egyedül ott él a fokozottan védett sárgás habszegfű.

● **VÉRÁTÖMLESZTÉS AZ ÓRIÁSPANDÁNAK.** Az egyetlen fogságban élő óriáspanda a pekingi állatkertben az életét veszélyeztető vérszegénységben szenvedett. A kínai állatorvosok két barnamedve véréből kivont vörös vértesteket juttattak az állat szervezetébe. Azért folyamodtak a rokonok segítségéhez, mert most van az óriáspandák párosodási időszaka, s tőlük nem tudtak vért venni.